

Tinerii dezbat la ceas de Centenar

I. Prezentarea proiectului

Tinerii dezbat la ceas de Centenar este un proiect inițiat de Biblioteca Județeană Mureș, având drept parteneri Inspectoratul Școlar Județean Mureș, Arhivele Naționale Mureș, Muzeul Județean Mureș, Universitatea „Petru Maior” Tîrgu Mureș și Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gh. Șincai” al Academiei Române din Tîrgu Mureș. Proiectul beneficiază de susținerea financiară a Consiliului Județean Mureș.

II. Scopul proiectului este de a oferi elevilor de nivel liceal oportunitatea de a înțelege mai bine semnificația reală a primului război mondial și a consecințelor inerente, de a-i ajuta să învețe despre fapte și evenimente trăite și simțite, de a-i determina să înțeleagă deciziile luate de liderii de atunci, de a-i provoca să „schimbe teoretic” cursul istoriei.

Perioada istorică asupra căreia se axează proiectul este **intervalul 1914-1920**, care include desfășurarea operațiunilor militare, deciziile adoptate de statele combatante, precum și conferințele de pace care au restabilit noua ordine mondială.

III. Obiectivele proiectului sunt:

- însușirea de către participanți a unor cunoștințe de bază privind istoria primului război mondial și a consecințelor în plan politic, economic, social, mental;
- dezvoltarea spiritului teoretic combativ al participanților;
- capacitatea de a reflecta asupra evenimentelor derulate de a formula opinii, argumente și interpretări proprii în cadrul unor dezbateri;
- exersarea competențelor de gândire critică și de comunicare rațională în spațiul public;
- formarea și dezvoltarea unei atitudini social-civice democratice.

IV. Grupuri țintă

- elevi din clasele IX-XI, cursuri de zi, din județul Mureș.

V. Perioada de derulare a proiectului este 15 aprilie - 1 decembrie 2018.

VI. Regulament de organizarea a dezbatelor

În cadrul fiecărui liceu se constituie una sau mai multe echipe de debateri formate din 3 membri (dacă este cazul, al patrulea membru poate fi rezervă) din clasele IX-XI. Echipele pot fi mixte și pot include elevi din mai multe clase. Selecția elevilor se face de către profesorii de istorie, care își asumă și pregătirea acestora, dar - la nevoie - vor fi organizate întâlniri cu specialiști în istorie din cadrul instituțiilor partenere în proiect.

În cazul în care un liceu selectează mai multe echipe, se organizează o etapă internă a proiectului, astfel încât, la final, unitatea școlară în cauză să aibă o singură echipă reprezentativă.

Prin etape consecutive, pornind de la faza școlară, trecând prin cea zonală, se va desemna echipa câștigătoare la nivel de județ.

Desfășurarea dezbatelor

Fiecare dezbateră necesită două echipe: una trebuie să susțină (*echipa afirmatoare - Guvernul*), iar cealaltă (*echipa negatoare - Opoziția*) trebuie să combată tema pusă în discuție (*moțiunea*). Moțiunile - temele puse în discuție - sunt stabilite de organizatori, pe baza bibliografiei anunțate la începutul proiectului și sunt trase la sorți înaintea fiecărei debateri. Tot prin tragere la sorți se va stabili și calitatea de *Guvern* sau *Opoziție* a fiecărei echipe.

Echipele au la dispoziție 15 minute pentru a-și pregăti argumentația, după tragerea la sorți.

Fiecare echipă are în total 4 discursuri în care să își susțină argumentele pro sau contra moțiunii, dar nici unul dintre discursuri nu poate să depășească 10 minute. Pe durata întregii debateri, fiecare echipă are dreptul să intervină în argumentația „adversarului” de maxim 2 ori pentru a combate o idee sau pentru a cere explicații suplimentare.

Juriul

Va fi format din 5 membri, profesori și specialiști în istorie și va răspunde de buna organizare a dezbatelor; asigură logistica pentru tragerea la sorți, jurizarea corectă pe baza unor bareme prestabilite.

Aspectele principale urmărite și notate de juriu sunt:

- cunoștințe solide cu privire la moțiune;
- argumentație responsabilă, bine structurată;
- utilizarea corectă a dovezilor;
- folosirea argumentelor într-o manieră corectă, civilizată și cu bună credință, fără a distorsiona cu bună știință realitatea;
- coerența discursului, a vocabularului;
- manifestarea unui comportament civilizată;
- respectul față de adversari și față de ideile acestora.

Juriul din etapa județeană va fi format din specialiști reprezentanți ai partenerilor din proiect și va fi același la fiecare dezbateră, pentru a asigura astfel unitatea de notare.

Notarea

Fiecare echipă va fi notată cu maxim 100 puncte, echipa câștigătoare fiind declarată cea care a obținut cel mai mare punctaj.

VI. Etapele proiectului

Proiectul *Tinerii dezbat la ceas de Centenar* se derulează în mai multe etape.

Etapa 1 - 16-30 aprilie 2018 - promovare

Promovarea proiectului în liceele din județul Mureș, formarea echipelor în cadrul fiecărei instituții de învățământ.

Constituirea echipelor, precum și înscrierea lor oficială se va anunța la Inspectoratul Școlar Județean Mureș, la adresa de email tineriidezbat.ms@gmail.com care va centraliza datele.

Termenul limită de înscriere este **30 aprilie 2018**.

Etapa 2 - 30 aprilie - 15 iunie 2018 - faza pe școală

În cazul în care într-o unitate școlară se constituie mai multe echipe, în această etapă se organizează selecția internă. Având la bază metodologia de mai sus, printr-o serie de dezbateri care pot avea loc într-o singură zi sau pe durata mai multor zile, se alege echipa care va reprezenta unitatea școlară în cauză.

Juriul este format exclusiv din profesori de istorie din zona de proveniență a liceului.

Termenul limită de anunțare a echipei câștigătoare, respectiv înscrierea ei în etapa următoare, este **15 iunie 2018**.

Etapa 3 - 8-19 octombrie 2018 - faza zonală

Pentru a asigura buna reprezentativitate la nivel de județ, după faza pe școală, organizatorii vor ține seama de următoarele zone care vor fi reprezentate după cum urmează. **Pentru detalii privind fiecare liceu / colegiu din zonele stabilite a se vedea Anexa 1.**

1. Zona Tîrgu Mureș - Dumbrăvioara - 2 echipe (liceele și colegiile din Tîrgu Mureș, Liceul Tehnologic din Dumbrăvioara);
2. Zona Sovata - Sângeorgiu de Pădure - Miercurea Nirajului - 1 echipă;
3. Zona Sighișoara - 1 echipă;
4. Zona Reghin - Deda - Gurghiu - 1 echipă;
5. Zona Tîrnăveni - 1 echipă;
6. Zona Luduș - Iernut - 1 echipă;
7. Zona Sărmaș - Band - 1 echipă.

După etapa de selecție internă a echipei care va reprezenta liceul se organizează etapa zonală. Pe baza metodologiei anunțate, se organizează serie de dezbateri care pot avea loc într-o singură zi sau pe durata mai multor zile, în urma căreia se alege echipa care va reprezenta zona.

Juriul este format din profesori de istorie din toate unitățile de învățământ prezente, alături de un reprezentant al partenerilor în proiect. Prezența profesorilor coordonatori ai unei echipe atrage incompatibilitatea cu calitatea de membru în juriu.

În cazul în care o zonă sau mai multe zone nu sunt reprezentate, pentru a asigura numărul final de 8 echipe care se vor confrunța în faza județeană, în locul zonelor care nu participă organizatorii vor realoca pozițiile rămase neocupate echipelor participante - indiferent de arealul geografic - în funcție de punctajul obținut în faza zonală.

Termenul limită de anunțare a echipei câștigătoare, respectiv înscrierea ei în etapa următoare, este **19 octombrie 2018**.

Etapa 4 - 5-23 noiembrie 2018 - faza județeană

Fiecare zonă care respectă etapele proiectului și anunță la timp trecerea echipei reprezentative în etapa următoare va intra în faza județeană.

Faza județeană cu 8 echipe se va derula pe parcursul mai multor zile:

Ziua 1 - 8 noiembrie - 4 echipe - 2 dezbateri; câștigătorii continuă lupta, învingătorii vor ieși din concurs;

Ziua 2 - 15 noiembrie - 4 echipe - 2 dezbateri; câștigătorii continuă lupta, învingătorii vor ieși din concurs.

Ziua 3 - 22 noiembrie - cele 4 echipe câștigătoare intră în faza următoare, care se va derula pe parcursul unei **singure zile**: învinșii din această fază vor dezbate pentru locurile III și IV; câștigătorii vor dezbate pentru locurile I și II.

Juriul din etapa județeană - în toate fazele ei - va fi format din specialiști reprezentanți ai partenerilor din proiect și va fi același la fiecare dezbateră, pentru a asigura astfel unitatea de notare

Etapa 5 - 1 decembrie 2018 - premiarea câștigătorilor

Festivitatea de premiere va avea loc la 1 Decembrie 2018 în cadrul festivității de decernare a Fibulei de la Suseni (Sala Oglinzilor, Palatul Culturii - eveniment anual organizat de Instituția Prefectului Mureș).

Rolul partenerilor

1. Biblioteca Județeană Mureș - ca inițiator al proiectului - are următoarele atribuții:

- asigură, prin fondurile alocate de Consiliul Județean Mureș în acest sens, finanțarea proiectului (afișe, diplome de participare, premii pentru câștigători, transport elevi din alte orașe și membrii juriului);
- asigură, prin fondul de carte existent, accesul la bibliografia stabilită pentru dezbateri;
- contribuie la stabilirea bibliografiei de proiect, la stabilirea moțiunilor;
- desemnează reprezentanți în juriu, în diversele etape ale proiectului;
- asigură spațiul necesar derulării dezbaterilor;

- păstrează în permanență legătura cu partenerii din proiect și îi informează în legătură cu desfășurarea acestuia;
- asigură promovarea proiectului prin toate mijloacele de care dispune.

2. Inspectoratul Școlar Județean Mureș - susține promovarea și derularea proiectului prin:

- afișarea pe site-ul instituției a anunțurilor referitoare la proiect, a regulamentului, precum și a condițiilor de participare;
- promovarea proiectului la clasă prin intermediul profesorilor de istorie;
- participarea profesorilor la derularea proiectului prin selectarea, pregătirea echipelor și jurizarea dezbaterilor;
- centralizarea situației școlilor, echipelor și profesorilor din proiect în fiecare fază a acestuia;
- contribuie la stabilirea bibliografiei de proiect, la stabilirea moțiunilor;
- desemnează reprezentanți în juriu, în diversele etape ale proiectului;
- asigură spațiul necesar derulării dezbaterilor;
- păstrează în permanență legătura cu partenerii din proiect și îi informează în legătură cu desfășurarea acestuia;
- asigură promovarea proiectului prin toate mijloacele de care dispune;
- asigură legătura permanentă cu profesorii din toate liceele / zonele participante;
- centralizează situația înscrierilor și le comunică în permanență partenerilor din proiect.

3. Arhivele Naționale Mureș - susține promovarea și derularea proiectului prin:

- contribuie la stabilirea bibliografiei de proiect, la stabilirea moțiunilor;
- desemnează reprezentanți în juriu, în diversele etape ale proiectului;
- asigură spațiul necesar derulării dezbaterilor;
- păstrează în permanență legătura cu partenerii din proiect și îi informează în legătură cu desfășurarea acestuia;
- asigură promovarea proiectului prin toate mijloacele de care dispune;
- contribuie la pregătirea teoretică a echipelor participante.

4. Muzeul Județean Mureș - susține promovarea și derularea proiectului prin:

- contribuie la stabilirea bibliografiei de proiect, la stabilirea moțiunilor;
- desemnează reprezentanți în juriu, în diversele etape ale proiectului;
- asigură spațiul necesar derulării dezbaterilor;
- păstrează în permanență legătura cu partenerii din proiect și îi informează în legătură cu desfășurarea acestuia;
- asigură promovarea proiectului prin toate mijloacele de care dispune;
- contribuie la pregătirea teoretică a echipelor participante.

5. Universitatea „Petru Maior” Tîrgu Mureș - prin Departamentul de Istorie și Științe Politice - susține promovarea și derularea proiectului prin:

- contribuie la stabilirea bibliografiei de proiect, la stabilirea moțiunilor;

- desemnează reprezentanți în juriu, în diversele etape ale proiectului;
- asigură spațiul necesar derulării dezbaterilor;
- păstrează în permanență legătura cu partenerii din proiect și îi informează în legătură cu desfășurarea acestuia;
- asigură promovarea proiectului prin toate mijloacele de care dispune;
- contribuie la pregătirea teoretică a echipelor participante;
- asigură participarea activă a profesorilor și elevilor, la solicitare, la Școala de Vară, organizată în luna iunie 2018.

6. Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gh. Șincai” al Academiei Române din Tîrgu Mureș - susține promovarea și derularea proiectului prin:

- contribuie la stabilirea bibliografiei de proiect, la stabilirea motiunilor;
- desemnează reprezentanți în juriu, în diversele etape ale proiectului;
- asigură spațiul necesar derulării dezbaterilor;
- păstrează în permanență legătura cu partenerii din proiect și îi informează în legătură cu desfășurarea acestuia;
- asigură promovarea proiectului prin toate mijloacele de care dispune;
- contribuie la pregătirea teoretică a echipelor participante.

Premiile acordate

- diplomă de participare pentru profesorii coordonatori și pentru partenerii din proiect;
- program de vizitare a unor obiective istorice locale pentru participanți, pe raza municipiului Tîrgu Mureș (Biblioteca Județeană, Muzeul Județean, Arhivele Naționale);
- diplome de participare pentru fiecare etapă;
- alte premii.

Bibliografia proiectului

Manualele școlare - nivel de liceu, clasele IX-XII;

Materiale audio-video;

Istoria românilor, vol. VII, tom II, București, Editura Enciclopedică, 2003, p. 395-540;

Istoria românilor, vol. VIII, București, Editura Enciclopedică, 2003, p. 3-30;

Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1997, p. 272-313;

Documente din Arhivele Naționale Mureș;

Traian Bosoancă, *Mureșenii și Marea Unire*, Tîrgu Mureș, Editura Ardealul, 2000;

Liviu Maior, *Doi ani mai devreme. Ardeleni, bucovineni și basarabeni în război. 1914-1916*, Cluj Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2016;

Vasile Netea, *O zi din istoria Transilvaniei*, Editura Țara Noastră, 1990.

Tematica proiectului

Începutul Primului Război Mondial - context geopolitic;

Neutralitatea României în Primul Război Mondial;

Participarea României la Primul Război Mondial;
Participarea românilor transilvăneni la Primul Război Mondial;
Conferințele de pace și România;
Participarea românilor transilvăneni la Marea Unire;
Participarea mureșenilor la Marea Unire.

Moțiuni

1. Neutralitatea României în primii ani ai Războiului Mondial a fost o decizie corectă?
2. Intrarea României în Primul Război Mondial - moment bine ales? De ce?
3. Tabăra aleasă pentru a intra în război a fost alegerea potrivită pentru România?
4. 1 Decembrie - Ziua Națională a României! Este alegerea cea mai potrivită?
5. Marea Adunare de la Alba Iulia - 1 Decembrie 1918. Era nevoie de o astfel de Adunare?
6. Marea Unire - necesitate politică?
7. Marea Unire - necesitate contextuală?
8. Alba Iulia - orașul Unirii? De ce?
9. Participarea României la Conferințele de pace care au pus capăt Primului Război Mondial a fost conform statutului ei de stat aflat în tabăra învingătoare?
10. Conferințele de pace care au pus capăt Primului Război Mondial au fost benefice pentru România?
11. Putea România să obțină mai mult prin participarea la Conferințele de pace care au pus capăt Primului Război Mondial?
12. 100 de ani de istorie - e nevoie de mai mult pentru crearea unui stat?

Date de contact:

tineridezbat.ms@gmail.com

[facebook.com/Tinerii-dezbat-la-ceas-de-Centenar](https://www.facebook.com/Tinerii-dezbat-la-ceas-de-Centenar)